

อ. ศาสตราจารย์ ดร. นพ. สุวิทย์ นิมมานนิตย์
 อ. ศาสตราจารย์ ดร. นพ. อรรถพร ลิ้มปัญญาเลิศ
 อ. ศาสตราจารย์ ดร. นพ. อภิชาติ อภิวิฑูริย์
 อ. ศาสตราจารย์ ดร. นพ. อภิชาติ อภิวิฑูริย์
 อ. ศาสตราจารย์ ดร. นพ. อภิชาติ อภิวิฑูริย์

หมายเลข
 450
 เลขที่
 ๑๖ ๕.ค.๖๙

๑๗๕

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) Health Systems Research Institute (HSRI)

11 หมู่ 10 ถนนสุขุมวิท ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110
 โทรศัพท์ 0 2027 9701 โทรสาร 0 2026 6822
 11th Floor National Health Building 38/39 Tawanna 11 Road Muang District Nonthaburi 11000 Thailand
 Tel +66 2027 9701 Fax +66 2026 6822 Website : www.hsri.or.th E-mail : hsri@hsri.or.th

ที่ สวรส. ๐๖/ว ๓๔

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๙

สำนักรักษาพยาบาลและแผน สป
 วันที่ 25 มี.ค. 2569
 ๒๓๗๓
 นพ.

เรื่อง ขอส่งบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกความเข้าใจ (MOU) จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ณ ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร นั้น

ในการนี้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขขอส่งบันทึกความเข้าใจ (MOU) ดังกล่าวให้หน่วยงานของท่านเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงในการปฏิบัติงาน และเพื่อดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดในบันทึกความเข้าใจ (MOU) ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งหน่วยงานในสังกัดทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภกิจ ศิริลักษณ์)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สำนักวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์

โทร. ๐ ๒๐๒๗ ๙๗๐๑ ต่อ ๙๐๕๖, ๙๐๘๑

โทรสาร ๐ ๒๐๒๖ ๖๘๒๒

บันทึกความเข้าใจ
เพื่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดและมะเร็งท่อน้ำดี
ระหว่าง
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข
กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จัดทำขึ้น ณ ทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2569 เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือระหว่าง

ฝ่ายที่หนึ่ง กระทรวงมหาดไทย โดยนายอรรถวิชช์ สัมพันธ์รัตน์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย กับ

ฝ่ายที่สอง กระทรวงสาธารณสุข โดยนายแพทย์สมฤกษ์ จึงสมาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข กับ

ฝ่ายที่สาม กรมการปกครอง โดยนายอนุชา โมกขะสิทธิ อธิบดีกรมการปกครอง กับ

ฝ่ายที่สี่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยนายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล อธิบดีกรมส่งเสริม
การปกครองท้องถิ่น กับ

ฝ่ายที่ห้า มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยรองศาสตราจารย์นายแพทย์ชาญชัย พานทองวิริยะกุล อธิการบดี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ

ฝ่ายที่หก สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข โดยนายแพทย์ศุภกิจ ศิริลักษณ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย
ระบบสาธารณสุข

ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกหน่วยงานทั้งหมดฝ่ายว่า “หน่วยงานความร่วมมือ”

โดยที่หน่วยงานความร่วมมือมีเจตจำนงร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนงานวิจัยเป้าหมายสำคัญ
ตามยุทธศาสตร์วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง “ประเทศไทยปลอดโรคพยาธิใบไม้ตับ ไม่ตายจากมะเร็ง
ท่อน้ำดี” เพื่อการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหายาเสพติดและมะเร็งท่อน้ำดีอย่างเป็นระบบ
โดยอาศัยการบูรณาการ การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่และภารกิจของแต่ละฝ่าย

ทั้งนี้ หน่วยงานความร่วมมือได้ตระหนักถึงความสำคัญและความรุนแรงของปัญหาการะโรคพยาธิ
ใบไม้ตับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การเกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดี อันเป็นสาเหตุการเสียชีวิตในลำดับต้นของ
ประชาชนไทย จึงเห็นควรให้มีความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ
ชุมชน และการจัดการปัจจัยเสี่ยงในพื้นที่ ผ่านกลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
หน่วยงานความร่วมมือจึงตกลงจัดทำบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อ 1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเผชิญปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและโรคมะเร็งตับและท่อน้ำดี มาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับในระดับสูง ส่งผลให้เกิดผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็งท่อน้ำดีเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดภาระด้านค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาพยาบาลและผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้าง

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการตระหนักรู้ของประชาชนในการป้องกันโรค การจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การจัดการอาหารที่ปลอดภัยจากพยาธิใบไม้ตับ และการสนับสนุนการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพ โดยกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นความร่วมมือในลักษณะไม่ผูกพันทางกฎหมาย นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในบันทึกความเข้าใจฉบับนี้

ภายใต้แผนงานเป้าหมายสำคัญเรื่อง “ประเทศไทยปลอดโรคพยาธิใบไม้ตับ ไม่ตายจากมะเร็งท่อน้ำดี” ซึ่งสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขเป็นหน่วยบริหารจัดการทุนหลักได้กำหนดเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานที่มุ่งเน้นทั้งการวิจัย การพัฒนา และการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานภาคีในทุกระดับ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อ 2 วัตถุประสงค์ความร่วมมือ

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม และการจัดการสิ่งปฏิกูลในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการอาหารปลอดภัยจากพยาธิใบไม้ตับในระดับชุมชนและท้องถิ่น
3. เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก ความรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
4. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการเข้าถึงระบบบริการสุขภาพของประชาชนกลุ่มเสี่ยงด้านการคัดกรอง ผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับและนำสู่การรักษา การคัดกรองกลุ่มผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีในระยะเริ่มต้น และนำเข้าสู่กระบวนการดูแลรักษาที่เหมาะสม โดยประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 3 กรอบแนวทางการร่วมมือ

การดำเนินงานภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้เป็นความร่วมมือเพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่มุ่งให้เกิดภาระผูกพันทางกฎหมายใด ๆ ทั้งนี้ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ภารกิจ และความพร้อมของแต่ละฝ่าย และมุ่งเน้นการประสานและบูรณาการการดำเนินงานในระดับพื้นที่ผ่านกลไกความร่วมมือในระดับเขต จังหวัด อำเภอ และตำบล เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยแต่ละฝ่ายมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

3.1 กระทรวงมหาดไทย กรมการปกครอง และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(1) สนับสนุนการขับเคลื่อนและบูรณาการการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการกำกับและบูรณาการประสานการดำเนินงานในระดับจังหวัด และมีนายอำเภอในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) เป็นกลไกหลักในการสั่งการ ติดตาม และเชื่อมโยงการดำเนินงานในระดับอำเภอถึงระดับชุมชน

(2) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการภารกิจด้านการพัฒนาระบบ สุขภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งปฏิกูล และการจัดการอาหารปลอดภัยไปไม้ด้บ รวมทั้งการรณรงค์สร้างความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และเครือข่ายภาคประชาชน ในการขับเคลื่อนกิจกรรมรณรงค์และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน

3.2 กระทรวงสาธารณสุข

(1) ดำเนินการด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ตามแนวทางและมาตรฐานทางการแพทย์และสาธารณสุข

(2) สนับสนุนการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การตรวจวินิจฉัย การรักษา และการส่งต่อผู้ป่วย เข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ

(3) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสาธารณสุข และสนับสนุนองค์ความรู้ในการสื่อสารสุขภาพ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของประชาชน

3.3 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

(1) สนับสนุนการวิจัยภายใต้กฎระเบียบ การพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และรูปแบบ การดำเนินงานเชิงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการกำหนดนโยบายและขยายผล

(2) ส่งเสริมการบูรณาการงานวิจัยกับการปฏิบัติงานจริงของหน่วยงานภาคี และติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนา (Developmental Evaluation)

(3) เป็นศูนย์กลางทางวิชาการในการเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัย หน่วยบริการสุขภาพ และภาคีในระดับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานอย่างยั่งยืน

3.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(1) สนับสนุนด้านวิชาการ งานวิจัย และองค์ความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับ และมะเร็งท่อน้ำดี

(2) พัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรม เครื่องมือ และรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสม กับบริบทพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อ 4 ระยะเวลาความร่วมมือ

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีผลผูกพันเป็นระยะเวลา 5 ปี เริ่มต้นนับแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2569 ทั้งนี้ หน่วยงานความร่วมมืออาจตกลงเป็นหนังสือร่วมกันเพื่อขยายระยะเวลาในการดำเนินงานภายใต้ บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ออกไปได้ตามความเหมาะสมและความยินยอมของหน่วยงานความร่วมมือ

ข้อ 5 การแก้ไขเพิ่มเติม

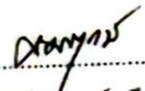
บันทึกความเข้าใจฉบับนี้อาจปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมรายละเอียดได้ตามความเหมาะสม โดยความเห็นชอบร่วมกันของหน่วยงานความร่วมมือ โดยจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจเพิ่มเติมแนบท้าย และให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจนี้

ข้อ 6 ข้อผูกพันทางกฎหมาย

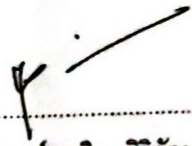
ความร่วมมือตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้เป็นเพียงการแสดงเจตนาร่วมกันของหน่วยงานความร่วมมือ โดยไม่มีข้อผูกพันใด ๆ ตามกฎหมาย

บันทึกความเข้าใจนี้จัดทำขึ้น 6 ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน หน่วยงานความร่วมมือได้อ่าน และเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว เห็นว่าตรงตามเจตนารมณ์ทุกประการ จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็น สำคัญต่อหน้าพยาน และต่างฝ่ายต่างยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ

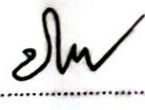
ลงชื่อ
 (นายอรรชัช สุสัมพันธ์)
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ลงชื่อ
 (นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน)
 ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ลงชื่อ
 (นายณฤชา ไชยาศิวไลซ์)
 อธิบดีกรมการปกครอง

ลงชื่อ
 (นายแพทย์ศุภกิจ ศิริลักษณ์)
 ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

ลงชื่อ
 (นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)
 อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ลงชื่อ
 (รองศาสตราจารย์นายแพทย์ชาญชัย พานทองวิริยะกุล)
 อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น